

HÓVIHAR A „HAVAS-TETŐN” SNĚŽKA

SZÖVEG: PROHÁSZKA ZOLTÁN

Csehország nem a magas ormairól nevezetes. Az alpesi vonulatok távol fekszenek, s a legmagasabb csúcs, a Sněžka is mindössze 1602 méterrel emelkedik a tengerszint fölé. Ez azonban nem jelenti azt, hogy időnként ne lenne meglehetősen zord időjárás a magyarra „Havas-tetőként” fordítható hegyen

Míg az átlagosnak tűnő őszi napon Prágában ködös idő uralkodik, addig az Óriás-hegység lábánál már friss hó borít mindent. A csehül Krkonoše, lengyelül Karkonosze, né-

metül Riesengebirge névre hallgató hegyvonulat mindhárom nemzet kedvelt kirándulópontja és síelőhelye.

Ahogy a függővasút 1000 méteres magasságba ér, a vastagodó hótakaró mellé sűrű köd is társul. A fenyvesek szintjét elhagyva pedig immáron csupán a fekete kötélad támpontot a végtelen fehérségben. A helyzetet erős szél és hófúvás teszi még izgalmasabbá.

Ideális körülmények között ugyanakkor a Sněžka nem számít nehéz terepnek. A csehek számára országuk legmagasabb pontja jelent nagy vonzerőt, míg a lengyel

oldalról a jó megközelíthetőség szól mellette. Itt majdhogynem utcai ruhában lehet beleszippanítani a magashegységek levegőjébe.

A Sněžka a feljegyzések alapján egyike a legkorábban megmászott európai hegycsúcsoknak: 1456-ban egy velencei kereskedő drágakövek után kutatva jutott fel elsőként – dokumentáltan – a Sněžkára. A 19. századra a hegy az akkori tömegturizmus célpontja lett, egymás után épültek a különböző épületek a kirándulók fogadására. A II. világháborút követően a déli, csehszlovák oldalon libegőt építettek, ennek helyén 2014-ben zárt kabinos felvonót avattak fel. Az utasok maximális számát természetvédelmi okokból óránként 250-ben határozták meg.

A Sněžka ugyanakkor nemcsak Csehország egyik nemzeti jelképe, hanem Közép-Európa viha-

A SNĚŽKA – AZ ERDŐHATÁR FÖLÖTT
AZ ÓRIÁS-HEGYSÉG NEM ÉR AZ ÉGIG, DE AZÉRT A TÖRPEFENYVESEK FÖLÖTT NAGY KÖTÖRMELEKES LEJTŐK HÚZÓDNAK. MÁR ÉPP A KÖZÉPHEGYSÉGI SZINT FÖLÖTT VAGYUNK, AHOL HATÉKONYAN SZÉTFAGYNAK A KÖZETEK

ros történelmének szimbóluma is. A hegycsúcson az elmúlt évszázadok során ugyanis számos államalakulat osztozott. Míg az Óriás-hegység déli oldala a középkorban folyamatosan a cseh államhoz tartozott, addig az északi, sziléziai lejtő a 10–11. században a lengyel Piast-ház fennhatósága alá került. A 14. században azonban a cseh királyok megszerezték Sziléziát is, így a Sněžka mindkét oldala a cseh koronához tartozott, majd ezekkel együtt lett a Habsburg Birodalom része. 1742-től aztán a Sněžka (vagy akkoriban inkább Schneekoppe) csúcsán egyrészt Ausztria, illetve 1867-től az Osztrák-Magyar Monarchia, másrészt a Porosz Királyság, majd 1871-től a Német Birodalom osztozott. Az I. világháború után a Monarchiát Csehszlovákia váltotta, míg 1938-ban mindkét oldala Németország

része lett. Aztán 1945-ben a a déli oldal Csehszlovákia, illetve 1993-tól a Cseh Köztársaság, míg az északi oldal Lengyelország felségterülete lett.

Bár a határok absztrakt fogalmak, ahogy változtak a Sněžkán, úgy alakították át épített örökségét is. Ma már hiába keresnénk a Pohl család híres éttermét, mind az egykori Porosz-, mind az eredeti Cseh-menedékház is a múlté. A II. világháború után Lengyelország és Csehszlovákia igyekezett eltüntetni a német nyelvű korszak emlékeit, ugyanakkor a kommunista szomszédok egymással versengve igyekeztek beépíteni a hegycsúcsot. A régi meteorológiai állomás viszont a lengyel határőrök lakhelyévé vált, aztán 1989-ben elbontották. A 1970-es években repülő csészaljszerű obszervatórium épült, ami azonban 2009-ben egy külö-

nösen erős hóviharban komoly károkat szenvedett. Bár helyreállították, ma ismét zárva.

A Sněžka csúcsán szeszélyes az időjárás. A késő őszi hófúvás a menedékházba száműzte a kirándulók jelentős részét. A kis épület üvegfalán kitekintve vigasztalannak tűnik az átláthatatlan köd és az erős hófúvás: újra eszünkbe jut, hogy a Sněžkát nemcsak a természet, de a történelem viharai is próbára tették. Ám a „Havas-tető” már visszanyerte eredeti hivatását: nem a rivalizáló nemzetek versengési terepe, hanem a kirándulók könnyen megközelíthető hegycsúcsa.

PROHÁSZKA ZOLTÁN
A BÉCSI DIPLOMÁCIAI
AKADÉMIA NEMZETI
JELENLEG PRÁGÁBAN
DOLGOZIK ELEMZŐKÉNT